

Q&A uit consultatiegesprekken, voor geconsulteerde partijen

Communicatie/draagvlak

1. Hoe leggen we deelnemers, die zich over het algemeen niet bezighouden met pensioen, uit wat er gaat veranderen, waarom en wat het voor hen betekent?

Antwoord: Dat is inderdaad nog niet zo eenvoudig en een van de aandachtspunten van PFZW in aanloop naar een nieuwe pensioenregeling. De werknemers in onze sector hebben lang niet altijd belangstelling in en kennis over pensioen. Daarbij komt dat er nog veel onzeker is als het gaat om de nieuwe pensioenregeling en de weg ernaar toe. PFZW werkt aan een communicatieplan waarbij er ook gekeken gaat worden naar inzichten uit de gedragseconomie. Ondertussen houden we deelnemers en werkgevers op de hoogte van de ontwikkelingen rond het pensioenstelsel via onze website [Nieuw pensioenstelsel | PFZW](#) en de e-nieuwsbrieven.

2. Wat zijn logische momenten voor een ledenraadpleging in de aanloop naar een nieuwe pensioenregeling?

Antwoord: Dat hangt af van de wijze waarop de organisaties dat reglementair of statutair geregeld hebben. Dit is dus aan uzelf, maar wij kunnen ons voorstellen dat wanneer de sociale partners die zitting hebben in de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen een principebesluit hebben genomen over het type pensioenregeling (pensioencontract) en 'invaren' (het al dan niet collectief en verplicht overgaan naar de nieuwe regeling), er aanleiding is om de achterban te raadplegen.

3. Kan PFZW voor het informeren/consulteren van de leden (werknemers en werkgevers) communicatiemateriaal leveren?

Antwoord: Zeker, er is op dit moment al een artikel beschikbaar met basisinformatie voor uw leden. U vindt het artikel op onze website [Uw leden informeren | PFZW](#). In de loop van de tijd zal daar nog materiaal bijkomen. Heeft u behoefte aan een pensioenpresentatie voor uw leden of behoefte aan andere hulp in de pensioencommunicatie? Neem dan contact op met uw relatiemanager om de mogelijkheden te bespreken.

4. Vindt er afstemming plaats met de overheid en sociale partners voor een eenduidige en toegankelijke basiscommunicatie?

Antwoord: Ja. De koepel van Nederlandse pensioenfondsen, de Pensioenfederatie, werkt samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en sociale partners om een pakket samen te stellen met basisinformatie over de nieuwe pensioenregelingen. Ieder pensioenfonds behoudt wel een eigen verantwoordelijkheid om op adequate wijze zijn deelnemers te informeren.

5. Wat gebeurt er als mijn achterban niet achter de keuze van PFZW staat?

Antwoord: De keuze voor het type pensioencontract en invaren worden gemaakt door de sociale partners die zitting hebben in de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen. Die commissie opereert – naar wij aannemen – met last en ruggenspraak van de achterban. Verenigingen van pensioengerechtigden en/of slapers krijgen een hoor-recht met betrekking tot invaren. Dit betekent dat zij sociale partners kunnen aanspreken op de keuze m.b.t. invaren. Overigens is het vooral het bestuur dat de evenwichtigheid van al dan niet invaren

toetst. Het bestuur weegt daarbij de belangen van actieve deelnemers, slapers én pensioengerechtigden

6. Kunnen groepen van deelnemers (individueel/collectief en onder verplichtstelling/contractueel) uit de pensioenregeling stappen en welke boete krijgen zij dan?

Antwoord: Nee, dat is niet mogelijk. De wijziging van de pensioenregeling heeft geen invloed op de verplichtstelling van PFZW. Die blijft gewoon gelden. Dat betekent dat voor alle deelnemers de wettelijke verplichting tot aansluiten blijft gelden. Ook als een werkgever contractueel is aangesloten heeft de wijziging van de pensioenregeling geen invloed. Wel kan een contractuele aansluiting, los van de wijziging van de pensioenregeling, door de werkgever worden opgezegd bij afloop van de contractstermijn.

7. In de tijdplanning van PFZW staat dat er pas in 2023 een definitieve keuze voor pensioencontract en al dan niet invaren gemaakt hoeft te worden. Waarom is het nu al nodig om een preferentie uit te spreken?

Antwoord: Het bestuur heeft een voorlopige werkhypothese geformuleerd, omdat nu al voorbereidingen moeten worden getroffen die tot de verantwoordelijkheid van het fonds behoren. Als dat niet gebeurt, kan niet gegarandeerd worden dat ons fonds en onze uitvoeringsorganisatie PGGM op tijd klaar zijn voor de uitvoering van de opdracht van sociale partners. Het is te omvangrijk, complex én kostbaar om voor te bereiden zonder een richting (de werkhypothese) te kennen. Hiermee neemt het bestuur dus het risico dat de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen begin 2022 tot een andere keuze komt dan het bestuur in de werkhypothese heeft gedaan. In dat geval moet bekeken worden wat dit betekent voor het tijdspad.

8. Wouter Koolmees heeft eerder aangegeven dat niemand er in het nieuwe pensioenstelsel op achteruit gaat. Kan PFZW dit ook al richting de deelnemers bevestigen? (Dat zou goed zijn voor het vertrouwen)

Antwoord: Eerste berekeningen tonen aan dat het nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek voor de huidige deelnemers in het merendeel van de scenario's kan worden gecompenseerd door het invaren van de reeds opgebouwde pensioenaanspraken. In die zin is het inderdaad de verwachting dat niemand erop achteruit zal gaan. De gemaakte berekeningen zijn gebaseerd op veronderstellingen over hoe de economie zich de komende jaren zal gaan ontwikkelen. Er bestaat geen zekerheid in hoeverre deze veronderstellingen ook feitelijk zullen uitkomen. Op individueel niveau kunnen er daarom geen harde garanties gegeven worden.

Keuze pensioencontract

1. Is het als pensioenfonds ook nog mogelijk om in het huidige pensioensysteem te blijven en de keuze te maken niet over te gaan op het nieuwe systeem?

Antwoord: Nee, dat is niet mogelijk. Het is een wettelijke verplichting om over te stappen op het nieuwe systeem.

2. Is het verwachte pensioenresultaat bij NPC hoger dan bij WVP?

Antwoord: De extra solidariteit in het NPC kan naar verwachting inderdaad leiden tot een iets hoger pensioenresultaat dan bij de WVP.

3. Is WVP met solidariteitsreserve een optie?

Antwoord: Wettelijk gezien kan een WVP-regeling een solidariteitsreserve hebben. In de praktijk is een solidariteitsreserve voor het delen van beleggingsrisico echter niet goed te combineren met individuele keuzevrijheid van deelnemers in beleggingen.

4. Kan er binnen NPC voor gepensioneerden ruimte gemaakt worden voor keuzes in beleggingsrisico?

Antwoord: Nee, het NPC kent volgens het conceptwetsvoorstel niet de mogelijkheid voor keuzevrijheid in beleggingen. Het beleggingsrisico wordt per leeftijdscohort bepaald door het fonds op basis van de risicohouding van elk leeftijdscohort. Overigens hebben gepensioneerden ook in de WVP geen keuze in beleggingsrisico. Beleggingskeuzes kunnen in de WVP alleen in de opbouwfase worden gemaakt.

5. Wat komt er uit het onderzoek onder deelnemers?

Antwoord: PFZW heeft eind 2020 een kwalitatief onderzoek gedaan: 24 diepte-interviews met deelnemers van PFZW. Eind maart tot begin april 2021 heeft PFZW een kwantitatief vervolgonderzoek gedaan: 8.680 deelnemers (actieven, slapers en gepensioneerden) hebben een online vragenlijst ingevuld. Uit de twee onderzoeken komen de volgende hoofdpunten naar voren:

- Solidariteit en risicodeling zijn voor deelnemers belangrijke elementen in de nieuwe pensioenregeling.
- De behoefte aan keuzevrijheid is een brede maatschappelijk ontwikkeling.
- Randon beleggen zouden de deelnemers graag invloed hebben.

Aandachtspunt voor PFZW dat nog verdere beschouwing vraagt: In beide nieuwe pensioenregelingen is het mogelijk om een buffer (de solidariteitsreserve) in te stellen. Deze buffer wordt in goede tijden opgebouwd, zodat hij in slechte tijden gebruikt kan worden om de pijn wat te verzachten. Zo'n buffer staat echter op gespannen voet met beleggingsvrijheid: het is kiezen of delen. Daarnaast weten we uit onderzoek bij andere partijen die een keuze in beleggingsprofielen bieden, dat daar slechts beperkt gebruik van wordt gemaakt - ruim 95% blijft bij het standaard risicoprofiel. Een vraag die PFZW zichzelf hierbij stelt is of er alternatieven binnen het NPC zijn om de behoeften aan 'invloed rondom beleggen' te faciliteren. Dit onderzoekt PFZW.

6. Hebben jongeren meer voorkeur voor keuzevrijheid dan ouderen?

Antwoord: Deelnemers onder de 40 jaar geven iets vaker dan oudere deelnemers aan dat ze zelf het beleggingsrisico en het soort uitkering willen kunnen bepalen. De meerderheid van de jongeren wil echter ook een buffer om tegenvallende resultaten op te vangen. In de afweging tussen keuzevrijheid en buffer zien we geen verschil tussen de jongeren en ouderen (actieven en slapers): uiteindelijk kiezen zij in gelijke mate voor een regeling met keuzevrijheid.

7. Is de keuze voor NPC ook toekomstbestendig en passend bij de volgende generaties?

Antwoord: Ja, beide pensioencontracten in het nieuwe pensioenstelsel zijn ingericht met het oog op de toekomst. Wel is het zo dat er in de WVP meer mogelijkheden zijn voor individuele beleggingskeuzes en in het NPC meer mogelijkheden voor solidariteit en risicodeling. Het één is niet toekomstbestendiger dan het ander en beide kunnen passen bij volgende generaties.

8. Is de WVP eenvoudiger en daardoor beter uitlegbaar aan deelnemers?

Antwoord: De WVP kent ‘onder de motorkap’ minder beleidsinstrumenten dan NPC en is in dat opzicht eenvoudiger. Of dat ‘boven de motorkap’ tot een beter uitlegbare regeling leidt is zeer de vraag. Vanuit deelnemersperspectief lijken de regelingen erg veel op elkaar. Alle communicatieve uitdagingen in de WVP gelden ook in de NPC en vice versa.

9. Kun je nog terug als blijkt dat de gemaakte keuze "tegenvalt"?

Antwoord: Nee, de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is wettelijk verplicht. Er moet gekozen worden tussen het NPC en de WVP. Als de keuze tussen NPC of WVP achteraf “tegenvalt” kunnen sociale partners voor de toekomst hun keuze eventueel wijzigen naar het andere contract, maar niet met terugwerkende kracht.

10. Is het mogelijk om later nog over te stappen op WVP als toch blijkt dat de volgende generaties meer belang hechten aan keuzevrijheid in beleggingsprofiel?

Antwoord: Ja, sociale partners kunnen voor de toekomst een andere pensioenregeling overeenkomen.

11. Waarom is het bestuur van mening dat het nieuwe pensioencontract (NPC) beter is voor het vertrouwen van deelnemers dan de verbeterde premiereregeling (WVP)?

Antwoord: Het bestuur van PFZW verwacht om twee redenen dat het nieuwe, solidaire pensioencontract (NPC) bijdraagt aan het vertrouwen. Allereerst speelt solidariteit en risicodeling bij de deelnemers van PFZW een belangrijke rol. Ten tweede kan ook de (relatief) stabiele pensioenuitkering bijdragen aan het vertrouwen. De NPC-variant kan dit beter bieden dan de WVP-variant. Overigens wordt pensioen in beide varianten persoonlijker en transparanter: deelnemers kunnen straks precies zien hoeveel ze inleggen, hoeveel het pensioenfonds er met de beleggingen bijverdient en hoeveel er totaal voor hen in de pot zit.

12. Levert een keuze voor de WVP gevaar op voor solidariteit en/of voor de houdbaarheid van de verplichtstelling?

Antwoord: De regering is van mening dat zowel het NPC als de WVP houdbaar zijn in het licht van de verplichtstelling. Veel juristen zijn echter van mening dat de verplichtstelling van een WVP zonder solidariteitsreserve juridisch lastiger te onderbouwen is.

13. Maakt het fiscaal nog uit voor welke regeling je kiest?

Antwoord: Nee, de fiscale behandeling van beide regelingen is gelijk.

14. Hoe staat PFZW tegenover het ‘opheffen van de leenrestrictie’?

Antwoord: Het opheffen van de leenrestrictie kan bijdragen aan een beter (hoger) pensioenresultaat. Het maakt de pensioenregeling echter ook complexer. Het bestuur van PFZW is terughoudend om die extra complexiteit toe te voegen.

15. Blijven de huidige keuzemogelijkheden behouden in de nieuwe pensioenregeling?

Antwoord: Ja, huidige keuzemogelijkheden blijven behouden. We hebben het dan over de volgende keuzes:

- Vervroegen van pensioen
- Deeltijd pensioen (combinatie van deels werken en deels pensioen)
- Ruilen van een stukje ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen, en andersom

- Eerst een hoger pensioen en later een lager pensioen per maand, en andersom

In het pensioenakkoord is ook een nieuwe extra keuzemogelijkheid afgesproken: de mogelijkheid om bij aanvang van het pensioen een bedrag ineens (maximaal 10% van het pensioen) op te nemen. Deze mogelijkheid gaat al in per 1 januari 2023.

16. Wordt het nabestaandenpensioen beter of hoger? En gaat dit ten koste van het ouderdomspensioen?

Antwoord: De exacte kaders voor de invulling van het nabestaandenpensioen zijn op dit moment nog niet bekend.

17. Als de pensioenen op basis van de NCP hoger uitpakken, kan dan ook de keuze gemaakt worden om de premie te verlagen?

Antwoord: Dat is aan sociale partners in de Commissie Arbeidsvoorwaarde Pensioen.

Invaren

1. Hoe worden de juridische risico's afgedekt en wat gebeurt er als een procedure tegen het invaren succesvol is?

Antwoord: Volgens Europese rechtspraak heeft een overheid beleidsvrijheid om zelf eigendom te reguleren (in dit geval in de vorm van 'invaren') indien dat noodzakelijk is in het algemeen belang. De juridische risico's worden door de wetgever afgedekt door in de toelichting bij de wetgeving goed te motiveren waarom de Nederlandse overheid het invaren noodzakelijk vindt in het kader van het algemeen belang. Wat er gebeurt als een procedure tegen invaren succesvol is, is lastig te voorspellen. Dat kan variëren tussen het toekennen van een schadevergoeding tot het geheel terugdraaien van het invaren. Het juridisch risico is een van de aandachtspunten van PFZW in aanloop naar een nieuwe pensioenregeling.

2. Wat zijn de financiële gevolgen van het al dan niet invaren voor de verschillende groepen deelnemers?

Antwoord: Eerste berekeningen laten zien dat voor de diverse deelnemersgroepen in geval van invaren in de meeste scenario's een beter pensioenresultaat kan worden behaald dan zonder invaren.

3. Ondervindt de leeftijdsgroep 45-55 jaar financieel nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek en wordt dit gecompenseerd?

Antwoord: Alle bestaande deelnemers ondervinden nadeel van het afschaffen van de doorsneesystematiek. Dat nadeel is voor de leeftijdsgroep 45-55 jaar groter dan voor jongere leeftijden. Eerste berekeningen tonen aan dat het nadeel voor alle leeftijdsgroepen naar verwachting kan worden gecompenseerd door in te varen.

4. Wat zijn de gevolgen voor de pensioenen als de rekenrente laag is op het moment van transitie en invaren?

Antwoord: Grofweg kan gesteld worden dat hoe lager de rekenrente op het moment van invaren, hoe groter het positieve effect van invaren is.

Diverse vragen

- 1. Gaan de pensioenen van mensen die al met pensioen zijn ook over op de nieuwe pensioenregeling? Zo ja, blijft de hoogte van het pensioen daarbij hetzelfde?**

Antwoord: In het geval dat de sociale partners kiezen voor invaren gaan ook de pensioengerechtigden over op de nieuwe pensioenregeling. Naar de huidige inzichten is de verwachting dat de hoogte van het pensioen daarbij niet zal dalen.

- 2. Wat zijn de gevolgen van de twee te maken keuzes vanuit werkgeversperspectief?**

Antwoord: Voor werkgevers zijn er geen specifieke gevolgen te noemen. Wellicht zullen zij rond de overgang naar een nieuwe pensioenregeling wel meer vragen van hun werknemers krijgen dan daarvoor. PFZW helpt werkgevers daarbij.

- 3. Wordt het met de overstap op een nieuw pensioenstelsel eenvoudiger om bij wisseling van baan het pensioen over te dragen?**

Antwoord: Ja, dat verwachten we wel.

- 4. Wat gebeurt er met het huidige stuwmeer aan verzoeken tot waardeoverdracht?**

Antwoord: Wanneer de beleidsdekkingsgraad van zowel PFZW als het andere betrokken pensioenfonds boven 100% komt kunnen de fondsen de reeds aangevraagde waardeoverdrachten, die door een te lage dekkingsgraad zijn blijven liggen, alsnog verwerken. Wat er gebeurt als dat, voordat de overstap op een nieuwe pensioenregeling is gemaakt, niet het geval is, weten we nog niet exact.

- 5. Komt bij een zelfde pensioenregeling voor ABP en PFZW de overkomst van de UMC's naar PFZW weer in beeld?**

Antwoord: Een eventuele overgang van de UMC's van ABP naar PFZW is in eerste instantie aan de UMC's. ABP en PFZW hebben nu ook een regeling onder hetzelfde regime (namelijk het huidige financiële toetsingskader). Dat is dus niet bepalend. Het wegvallen van de aanspraken in het kader van Wet afschaffing Vut en Prepensioen en introductie Levensloopregeling is wel een factor van belang.